

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1908.

Andra Kammaren.

N:o 25.

Fredagen den 13 mars.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 6 innevarande mars.

§ 2.

Upplästes följande till kammaren inkomna sjukbetyg:

Att riksdagsmannen herr Nils Jönsson i Gammalstorp på grund af sjukdom (arteriosclerosis) är tillsvidare förhindrad att delta i riksdagens arbete, betygar

Stockholm den 11 mars 1908.

Karl Malmsten,
med. doktor.

§ 3.

Herr statsrådet m. m. grefve *H. E. G. Hamilton* aflämnade Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse af 1 § i förordningen angående mosaiska trosbekännares skyldigheter och rättigheter här i riket den 30 juni 1838.

Denna proposition bordlades på begäran.

§ 4.

Föredrogos hvar efter annan Kungl. Maj:ts på kammarens bord liggande propositioner; och hänvisades därvid till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

angående försäljning af äganderätten till kronan tillhöriga lägenheten Huskvarna Norrgården n:o 2 i Hakarps socken och Jönköpings län;

angående ändrings- och nybyggnadsarbeten vid ridskolan å Strömsholm; samt

Andra Kammarens Prot. 1908. N:o 25.

angående försäljning af lägenheter från förra militiebostället Duckarp n:o 1 med tillhörande i Kristianstads län.

Till lagutskottet remitterades härefter Kungl. Maj:ts proposition angående lag om ändrad lydelse af 35 och 80 §§ i lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet.

Slutligen öfverlämnades till det särskilda utskott, Riksdagen beslutat tillsätta, Kungl. Maj:ts propositioner:

med förslag till ecklesiastik boställsordning;

med förslag till lag om reglering af prästerskapets aflöning m. m.;

med förslag till lag angående lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning m. m.; samt

med förslag till lag angående ändrad lydelse af 13 § i förordningen angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning den 31 oktober 1873.

§ 5.

Vid föredragning härefter af de på kammarens bord hvilande motionerna hänvisades herr *C. R. Johanssons* i Jönköping motion, n:o 256, till kammarens första tillfälliga utskott och herr *K. R. Karlssons* i Fjäl *m. fl.* motion, n:o 257, till lagutskottet.

§ 6.

Föredrogos, men bordlades ånyo sammansatta stats- och lagutskottets utlåtande n:o 3, bevillningsutskottets betänkanden n:is 15 och 16, lagutskottets utlåtande n:o 29, Andra Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 16 samt Andra Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande n:o 17.

§ 7.

Under åberopande af i sådant afseende mellan herrar talmän träffad öfverenskommelse hemställde herr talmannen, det kammaren ville besluta att tisdagen den 17 innevarande mars företaga val af ledamöter och suppleanter i det af Riksdagen beslutade särskilda utskottet.

Denna hemställan bifölls af kammaren.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

§ 9.

Härefter lämnades på begäran ordet till

Herr Christiernson, som yttrade: I den af Kungl. Maj:ts ^{Interpellation.} utfärdade kungörelsen angående antagande af ordinarie personal vid statens järnvägar stadgas för vinnande af ordinarie befattning följande:

- a) att vara svensk medborgare och välfrejdad,
- b) att hafva fyllt aderton år och ej vara äldre än trettio år,
- c) att, så framt befattningen är förenad med någon uppörd, ställa af styrelsen godkänd säkerhet därför,
- d) att med behörigt läkarebetyg styrka sig vara fri från sjuklighet, svaghet eller kroppsslyte, som kan anses menligt inverka på tjänstgöringen.

Dessa bestämmelser äro tydliga och klara, hvadan någon feltolkning icke gärna kan tänkas förekommen, men icke desto mindre ser det ut, som om i vissa fall vederbörande distriktsförvaltningar skulle söka att åt de stadgade bestämmelserna ge en snäfvare ram, än hvad af ordalydelsen framgår. Detta gäller närmast punkt d), som åtminstone i ett distrikt tolkats så, som skulle för vinnande af ordinarie anställning vid statens järnvägar erfordras icke blott fullgjord värnplikt, utan äfven att befrielse från värnplikten skulle lägga hinder i vägen för vinnande af ordinarie anställning vid statens järnvägar.

För mig synes en dylik tolkning af reglementets bestämmelser vara icke blott oriktig, utan äfven i hög grad orättvis och skadlig. Militärtjänst och järnvägstjänst äro dock af alltför skild natur, för att befrielse från den förstnämnda skall anses innebära oduglighet för sistnämnda tjänst. Den, som kan förete betyg från vederbörande järnvägläkare om att »vara fri från sjuklighet, svaghet eller kroppsslyte, som kan anses menligt inverka på tjänsteutöfningen», bör också utan vidare kunna godkännas som duglig för järnvägstjänsten, äfven om han må ha blifvit förklarad oduglig till militärtjänst. Detta sätt att söka göra järnvägarna till en under militärläkarsynpunkterna subordinerande institution torde icke vara att rekommendera. Och skola dessa synpunkter anses böra få göra sig gällande, så fordrar konsekvensen, att hela järnvägspersonalens lekamliga vård anförtros åt militärläkarne, hvilka som bekant äro omtalade för en specifik militär-diagnostik, då det gäller behandling af icke-civila patienter.

Den största olägenhet af detta system, att för ett civilt verk anlägga militära anspråk, drabbar den stora extra personalen, cirka 6,000 man enligt senast tillgängliga statistik. Vid antagande i extra tjänst ifrågasattes icke något militärläkarebetyg, då är det nog med ett vanligt läkarebetyg, om ens något sådant ifrågasattes. Och den sålunda i extra tjänst antagne lämnas i fullständig okunnighet om att vederbörande järnvägsbefäl med krafvet »fri från sjuklighet, svaghet eller kroppsslyte, som kan anses menligt inverka på tjänste-

Interpellation.

utöfningen», mena något helt annat och mindre, då det gäller extra personal, än då det gäller ordinarie personal. Man kunde nära nog frestas draga den slutsatsen, att det f. n. icke är så noga med den extra personalens »lämplighet» för tjänsten och att man med lätt samvete ser genom fingrarna med sjuklighet hos den extra personalen, äfven då den »kan anses menligt inverka på tjänsteutöfningen», blott man är sträng vid valet af ordinarie personal. Men genom ett dylikt ansvarslost sätt att locka in folk vid statens järnvägar, låta dem under förhoppning om säker framtida plats gå där många af sina bästa år, för att så en vacker dag ge det beskedet: visserligen har ni i många år skött er tjänst till full belåtenhet, men till *ordinarie* järnvägstjänst kan ni inte användas, ty ni är icke vapenför, gör sig staten skyldig till stor orätt mot den extra personalen. Fordringarna i detta afseende, fysisk lämplighet, få inte variera för extra och ordinarie personal. Skulle någon skillnad göras, så borde den gå i riktning af skärpta fordringar för vinnande af extra anställning, ty den som slitit i järnvägens tjänst i kanske 8 à 10 år kan icke vara så frisk och felfri som den, som intages vid 20-års-åldern eller tidigare. För öfrigt lär väl som regel kunna fastslås, att människan icke blir friskare och starkare med åren, utan tvärtom.

Då jag sålunda anser det synnerligen olyckligt, om en dylik princip, användbarhet för militärtjänst eller ej, skall få bli utslagsgifvande för vinnande af ordinarie anställning vid statens järnvägar, får jag härmed anhålla om kammarens benägna tillstånd att till herr statsrådet och chefen för civildepartementet få framställa följande spörsmål:

1) Är det herr statsrådet bekant, om extra personal vid statens järnvägar förmenats befordran till ordinarie tjänst på grund af frikallelse från vapentjänst; och i så fall

2) Hvilka åtgärder äro att förvänta, antingen för att upphäfva möjliga studganden under hand om vapenduglighet som villkor för vinnande af ordinarie tjänst vid statens järnvägar eller för att hindra antagandet af extra personal, som förklarats vapenduglig.

Ifrågavarande framställning blef på begäran lagd på bordet.

§ 10.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:
herr *A. Henricson* under 4 dagar fr. o. m. den 14 mars och
herr *K. J. M. Larsson* i Göteborg under den 14 mars.

Kammarens ledamöter åtskildes häruppå kl. 2,49 e. m.

In fidem
Herman Palmgren.